

PROGRAMMA 1: FYSIEKE LEEFOMGEVING

Veendael maakt
plaats voor jou

Visie

Omschrijving (toelichting)

De groei en ontwikkeling van de stad

In Veenendaal is het gezond, duurzaam en veilig wonen, werken en leven. Wij maken een bewuste keuze voor de kwaliteit van de leefomgeving, zo blijven we ook in de toekomst een aantrekkelijke woon-en werkgemeente. Wij zetten in op duurzaam, beter en slimmer inrichten van de leefomgeving. Dit doen wij bijvoorbeeld door inbreiding, met gebruik van innovatie, kennis en creativiteit. De groei en bloei van Veenendaal vraagt om de juiste balans tussen wonen, werken en leefomgeving. Dit vraagt om ruimtelijke keuzes, strategische investeringen en goede samenwerking met buurgemeenten, provincies Utrecht/Gelderland en de Regio Foodvalley.

De duurzame stad

Veenendaal werkt aan een leefbare en duurzame stad, voor nu en voor de generaties na ons. Wij zetten ons, samen met andere partijen (inwoners, ondernemers, onderhoud en andere overheden) in voor de transitie naar een circulaire samenleving door anders en slimmer met energie, grondstoffen, producten en diensten om te gaan. In de rol van beheerder, ontwikkelaar en opdrachtgever laten wij zien dat we klimaatadaptatie en circulariteit serieus nemen. En dat dit steeds meer is ingebed in het beheer en de ontwikkeling van de (buiten)ruimte. Als een Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgever en Inkoper laten wij zien dat de duurzaamheidsambitie het vertrekpunt van ons handelen is. De verandering naar een duurzame samenleving vraagt om ondernemerschap en innovatiekracht. Een aanpak die past bij Veenendaal en die ook goed is voor de lokale economie. Niet alle ambities zijn direct haalbaar. Maar wij zetten in op een optimale toepassing van de beschikbare technieken op het gebied van duurzaamheid. Dit vraagt soms een hogere investering, zolang dit nog niet 'het nieuwe normaal' is. Dit realiseren we ons. Maar daar tegenover staat, dat de lasten in de gebruiksfase en na afloop ervan, lager kunnen uitvallen. Het is dan ook een investering in onze toekomst.

Het beheer van de stad

De openbare ruimte van Veenendaal is schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig. Ons gemeentelijke vastgoed is goed bruikbaar en faciliteert de beoogde functies. Bij alles wat wij in de openbare ruimte en met ons vastgoed doen, zoeken we de juiste balans. De balans tussen de ambities uit de thema's 'De groei en ontwikkeling van de stad' en 'De duurzame stad' en de beschikbare middelen. Daarnaast houden wij in de gaten hoe de relatie met de bestaande stad, de bestaande voorzieningen/gebouwen en het zorgvuldig omgaan met onze 'assets' (groen, wegen, water/riool, vastgoed etc.) is. Het beheer van de stad is meer dan het beheer van de openbare ruimte en het vastgoed. Het gaat om onderhoud en vervanging van de genoemde traditionele beheeronderwerpen, het goed omgaan met (het ophalen en verwerken van) afval/grondstoffen, veiligheid, het inrichten en gebruik van de buitenruimte. Daarnaast gaat het over verkeer en de wijze waarop we wel of geen ruimte geven aan het faciliteren van mobiliteit, wat mogelijk ten koste gaat van bijvoorbeeld groen en speelruimte. De ruimte in Veenendaal is schaars en we moeten keuzes maken. In het door de raad vastgestelde Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR), is een aantal van deze keuzes al gemaakt. Het beheer van de stad doen we samen met inwoners en andere partners. Wij hebben de ambitie om ook inwoners en andere partners te betrekken bij het beheer van de stad. Dit ligt niet alleen bij ons als gemeente. Wij betrekken inwoners onder andere met inzet van het wijkmanagement. Hiermee faciliteren en stimuleren wij bewoners die initiatieven nemen de openbare ruimte te verbeteren.

Thema's

Omschrijving (toelichting)

De visie van het Programma Fysieke leefomgeving bestaat uit drie thema's:

- I. De groei en ontwikkeling van de stad
- II. De duurzame stad
- III. Het beheer van de stad

Omschrijving (toelichting)

Thema I – De groei en ontwikkeling van de stad

Veenendaal heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld naar een stad met meer dan 70.000 inwoners. De omvang en complexiteit van de hiermee samenhangende vraagstukken neemt toe, wat meer eisen stelt aan onze deskundigheid en beschikbare capaciteit. Alleen op deze manier kunnen we invulling blijven geven aan de provinciale ontwikkelingen en de regionale schaa sprong. Voorbeelden hiervan zijn: het opstellen van en uitvoering geven aan de omgevingsvisie, de inzet van de regio voor het ontwikkelperspectief Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX), de nota ruimte, Regionaal Ruimtelijk Programmeren en het Regionaal/Utrechts Programma Landelijk Gebied (RPLG/UPLG). Op lokaal niveau streven we bij de schaa sprong naar behoud van een kwalitatief goede balans tussen wonen, werken en leefbaarheid. Daarbij horen ook de juiste en voldoende voorzieningen.

De verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden

Voor 2025 is gewerkt aan de verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden op de agenda: De Klomp en De Nieuwe Meent. Dit is in het verlengde van de verstedelijkingstrategie, de woondeal en het regionaal ruimtelijk programmeren in de Regio Foodvalley. Hierbij ligt het accent op het vormgeven van samenwerking met buurgemeenten, de provincies Utrecht en Gelderland, Regio Foodvalley en private partijen. De ruimtelijke (on-)mogelijkheden van de gebieden worden in kaart gebracht via gebiedsverkenningen en ruimtelijke wensen. Deze werkzaamheden zijn gericht op realisatie na 2030.

Vernieuwing van de Omgevingsvisie

De in 2020 vastgestelde Omgevingsvisie hebben wij vernieuwd, zodat deze voldoet aan huidige ruimtelijke en beleidsmatige ontwikkelingen. De actualisatie heeft plaatsgevonden in twee stappen: een koersdocument en op basis hiervan is een vernieuwde Omgevingsvisie gemaakt. Bestuurlijke besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden.

We creëren uitvoeringskracht door integrale gebiedsontwikkelingen

Voor de duurzame groei en bloei van Veenendaal, wordt in eerste instantie ingezet op de ontwikkeling van diverse inbreidingslocaties. In 2025 start, mede gezien de subsidievoorwaarden, de bouw van de eerste woningen in Spoorzone. Daarnaast blijven wij, afgezien van kleinere projecten, inzetten op de grote ontwikkeling in Groenpoort, de ontwikkelingen in de Tuinstraat en de herontwikkeling van het Franse Gat. Gezien zowel de omvang als ons streven om al deze ontwikkelingen zo integraal en doelmatig mogelijk voor te bereiden en uit te voeren, vraagt dit veel van de beschikbare capaciteit.

Woningvoorraad en woonbehoefte

Net als in de rest van Nederland, zijn in Veenendaal meer woningen nodig. Om de woningvoorraad zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de (toekomstige) woonbehoefte, is het belangrijk vooral woningen te bouwen die op dit moment onvoldoende beschikbaar zijn. Dit zijn betaalbare woningen voor onder andere jongeren en levensloopbestendige woningen geschikt voor ouderen. In geval van grootschalige woningbouw vindt regionale afstemming plaats om zo de gevraagde percentages sociale en betaalbare bouw te realiseren.

Onderzoek naar een toekomstbestendige economie

Voor de groei en bloei van Veenendaal is het van belang dat de groei van de bevolking in balans blijft met de groei van de werkgelegenheid. Wij gaan onderzoeken op welke wijze Veenendaal economisch toekomstbestendig is te maken, in het licht van onze huidige positie. Het economisch profiel van Veenendaal dat hieruit voortkomt, werken wij verder uit, in aansluiting op de Strategische Agenda Foodvalley. Hierbij wordt inzichtelijk wat de ruimtevraag is die deze economische ontwikkeling met zich meebrengt. Lees meer over deze uitwerking in het hoofdstuk Programma 2 – Economie, werk en ontwikkeling.

Opstellen verkeerscirculatieplan en actualisatie parkeerbeleid

Voor het duurzaam bereikbaar houden van Veenendaal en rekening houdend met de verwachte groei van de stad zijn in 2025 voorbereidingen getroffen om een verkeerscirculatieplan op te stellen. Dit plan beoogt de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de veiligheid en de leefbaarheid te verhogen. Daarnaast is de actualisatie van het parkeerbeleid voor het centrum, de woongebieden en de bedrijfsterrainen nodig.

Omschrijving (toelichting)

Thema II – De duurzame stad

Het jaar 2025 heeft in het teken gestaan van het uitwerken van de doelstellingen uit het opgaveperspectief in een drietal programma's: Energietransitie, Circulair Veenendaal en Groen, Blauw en klimaat. In raadsavonden is de raad bijgepraat over de inhoud van deze programma's. Voor het programma Energietransitie is de raad ook geconsulteerd.

De duurzame stad ontwikkelen we in nauwe samenwerking met onze inwoners, het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen. Het vollopende energienet (netcongestie) dat door inwoners en met name ondernemers steeds sterker wordt ervaren, maakte dat in 2025 veel focus lag op het energiesysteem en de aanpak van netcongestie. Tegelijkertijd is in 2025 een volgende fase in de warmtetransitie ingezet. Voor het eerst is in een bestaande wijk gestart met de aanleg van een warmtenet door een nieuw publiek-privaat warmtebedrijf. Daarnaast komt de isolatiecampagne steeds beter op dreef en is verder gewerkt aan de voorbereiding van aardgasvrije wijken, onder meer via het opstellen van buurtuitvoeringsplannen (BUP's).

Al deze ontwikkelingen komen samen in het nieuwe programmaplan Energietransitie Veenendaal 2026–2030, waarin nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan het energiesysteem van de toekomst en aan het netbewust ontwerpen en realiseren van duurzame nieuwbouwggebieden.

Het beperken van het energiegebruik blijft daarbij een belangrijk eerste winstpunt. In samenwerking met Ondernemend Veenendaal is bijvoorbeeld het LEV (Lokale Energie Veenendaal) opgezet. Binnen dit initiatief begeleiden energieadviseurs ondernemers langdurig bij het beter in balans brengen van hun energievraag en -gebruik. Voor inwoners in de bestaande stad is een ondersteuningsaanbod voor woningisolatie ingericht, waarbij huishoudens met een lager inkomen extra worden ondersteund. Daarnaast is voor deze doelgroep een regeling opgezet voor de vervanging van oud en energie-onzuinig witgoed, waarvoor honderden huishoudens zich inmiddels hebben aangemeld.

Op het gebied van Klimaatadaptatie werken we op het bedrijventerrein Nijverkamp samen met de ondernemers, en op basis van een provinciale subsidie, aan het project 'Werklandschappen van de toekomst'. Onze acties richting inwoners (tegelwippen, geveltuintjes, afkoppelen en regentonnen) zijn in 2025 doorgezet en ook in onze eigen projecten is getracht niet meer verharding aan te leggen dan noodzakelijk en zo ruimte te zoeken voor vergroenen (en spelen).

In het kader van circulariteit is ingezet op het stimuleren van de deeleconomie (deelplatform Peerby-pilots in een aantal wijken), het organiseren van (gebruikte) kleding(ruil)beurzen en het faciliteren van repaircafés. Voor de eigen vastgoedorganisatie is een (inmiddels door de BBV geaccepteerde) berekeningswijze van de restwaarde vastgesteld en is het gebruik van

een restwaarde in ons activabeleid opgenomen. Regionaal wordt ingezet op het stimuleren van Biobased bouwen.

Omschrijving (toelichting)

Thema III - Het beheer van de stad

Veenendaal staat voor grote uitdagingen

In het OPOR (Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2026) is de ontwikkeling van de diverse assets in beeld gebracht. De doorlooptijd van het OPOR is met een jaar verlengd. Momenteel wordt aan de opvolger van het OPOR, het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) gewerkt. Veenendaal staat de komende jaren voor de uitdaging om de woonwijken en industrieterreinen uit de jaren tachtig en negentig en de groei van Veenendaal, veilig en op het afgesproken niveau te houden. In combinatie met de ambities op het gebied van duurzaamheid, vergroenen e.d. vraagt dit binnen de beschikbare middelen om keuzes. In 2025 is het beheer van de kapitaalgoederen uitgevoerd zoals vastgelegd in de vastgestelde beheer- en beleidsplannen. De doelstelling voor het beheer van de openbare ruimte ligt volgens het vastgestelde OPOR op A-niveau voor de winkelcentra en begraafplaatsen (conform CROW-beeldsystematiek) en voor de overige delen van Veenendaal op B-niveau.

Naast het beheer van de Openbare Ruimte vergt ook het beheer en de ontwikkeling van ons vastgoed aandacht. Hieronder enkele punten uit het werk dat in 2025 is uitgevoerd:

De behoefte aan maatschappelijk Vastgoed

Om meer zicht te krijgen op de toenemende vraag naar maatschappelijk vastgoed door de groei van de stad is onderzoek gedaan naar de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen. Het onderzoek "Ruimte voor maatschappelijke voorzieningen" heeft de gemeente inzicht en richting gegeven in welke voorzieningen extra gewenst zijn tot 2030/2035 en tot 2040/2050. Het biedt ook een handreiking voor waar deze voorzieningen gerealiseerd kunnen worden. Het eindresultaat is een handboek met referentienormen voor verdere ontwikkeling van maatschappelijke voorzieningen in de stad. Door middel van dit handboek kan gemeente Veenendaal toekomstbestendig beleid ontwikkelen dat aansluit bij de veranderende behoeften van haar bewoners.

Een uitgebreidere beschrijving van de gerealiseerde werkzaamheden bij Vastgoed is terug te vinden bij de Paragraaf B Onderhoud Kapitaalgoederen.

Thema I: De groei en ontwikkeling van de stad

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.a. Een prettig leefbare, gezonde en groene stad. Een aantrekkelijke stad met een passend cultureel aanbod, sportvoorzieningen en een bruisende binnenstad. Een stad waar een goed evenwicht is tussen het wonen en werken.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.a.1. Verder ontwikkelen van de integrale strategische aanpak voor de fysieke leefomgeving door het verdiepen en updaten van de Omgevingsvisie.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De omgevingsvisie is conform planning en afspraken ter besluitvorming voorbereid en aangeboden aan de gemeenteraad. Besluitvorming is verschoven naar januari 2026. De raad heeft besloten de stukken van de agenda te halen en middels een motie het college opdracht gegeven om de omgevingsvisie op onderdelen aan te passen en hiervoor een routeplan te maken.

I.a.2. In het verlengde van de verstedelijkingstrategie en het Regionaal Ruimtelijk Programmeren, samen met de partners in Regio Foodvalley in 2025 komen tot een gedragen keuze voor een volgend ontwikkelgebied.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2025 is gewerkt aan de verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden op de agenda: De Klomp en De Nieuwe Meent. De ruimtelijke (on-)mogelijkheden van de gebieden worden in kaart gebracht via gebiedsverkenningen en ruimtelijke wensen. Dit is minder voortvarend gegaan dan aanvankelijk gedacht.

I.a.3. In 2025 zetten we in op de verdere ontwikkeling van Spoorzone en stellen hiervoor een omgevingsplan vast. We starten met de realisatie van Het Ambacht en het, voor de ontwikkeling van Spoorzone noodzakelijke, Stadspark. De visie Spoorzone

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2025 is het omgevingsplan Ambacht opgesteld en ter visie gelegd. De sloop van het deelplan De Nijverheid is eind 2025 gestart waarmee de realisatie van het eerste deelplan van het Ambacht een feit is. Het Stadspark is in 2025 aanbesteed en met een bouwteam zijn grote stappen gezet voor het ontwerpproces en de participatie.

I.a.4. In 2025 worden regels vanuit een bestemmingsplan voor een deel van de woongebieden vertaald naar het omgevingsplan.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Voordat een Omgevingsplan kan worden vastgesteld, is het noodzakelijk om een database op te bouwen met alle relevante regels (regelbibliotheek). In 2025 is gewerkt aan het opstellen van de regelbibliotheek en zijn de voorbereidingen gedaan om voor een pilotgebied de regels van woongebieden te vertalen naar de systematiek van het Omgevingsplan.

I.a.5. We onderzoeken in 2025 op basis van een verkeerscirculatieplan de mogelijkheden waarin een groeiend Veenendaal duurzaam bereikbaar blijft.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

VCP (Verkeerscirculatieplan)

In 2025 zou een verkeerscirculatieplan (VCP) opgesteld worden om in beeld te brengen welke maatregelen nodig zijn om een groeiend Veenendaal duurzaam bereikbaar te houden. Het project heeft vertraging opgelopen, mede door personele wisselingen binnen het cluster mobiliteit. In 2026 wordt het VCP alsnog opgesteld. Dekking voor het VCP zal worden gezocht in de bestaande mobiliteitsbudgetten.

I.a.6. In het verlengde van het pact Groen Groeit Mee (Provincie Utrecht) werken we aan de versterking van natuurontwikkeling en inrichting van een recreatief uitloopgebied 'De Roode Haan'.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Om voor De Roode Haan een goede basis te krijgen moet veel geïnvesteerd worden in samenwerking met de mede overheden/buurgemeenten. Ook is in 2025 op verzoek van de provincie een Voorverkenning voor een gebiedsproces in het gebied de Roode Haan opgestart waarbij ook de UPLG-doelen zijn meegenomen. Daardoor zijn we in het proces minder ver dan we eerder gedacht hadden. Een extern adviesbureau is inmiddels door de provincie aangesteld om het proces te begeleiden en het gebiedsproces voor De Roode Haan is nu opgestart.

I.a.7. Voor 2025 worden de plannen verder uitgewerkt en gezocht naar (co)financiering voor de aanleg van de eerste wandelpaden (valleikanaal, landgoederen en turfweide).

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Om voor De Roode Haan een goede basis te krijgen moet veel geïnvesteerd worden in samenwerking met de mede overheden/buurgemeenten. Ook is in 2025 op verzoek van de provincie een Voorverkenning voor een gebiedsproces in het gebied de Roode Haan opgestart waarbij ook de UPLG-doelen zijn meegenomen. Daardoor zijn we in het proces minder ver dan we eerder gedacht hadden. Naar verwachting komen we in 2026 toe aan uitwerking en (co)financiering van de eerste deelprojecten zoals één of meerdere wandelpaden.

Thema II: De duurzame stad

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.a. 75% van de inwoners van Veenendaal weet wat een circulaire economie, energieneutraal of klimaatbestendig is, waarom dit nodig is en welke kansen het geeft; welke stappen nodig zijn om tot een aardgasvrij Nederland te komen;

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.a.1. We publiceren jaarlijks minstens 7 verhalen van inwoners en bedrijven die al actief zijn, als voorbeeld voor de anderen in Veenendaal om hen te laten zien wat eenieder in zijn eigen omgeving en met soms simpele aanpassingen kan doen.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Op duurzaamveenendaal.nl zijn diverse voorbeeldverhalen gepubliceerd van inwoners die stappen zetten in verduurzaming. Van isoleren tot vergroenen en van slim energiegebruik tot spullen delen.

II.a.2. Met het bedrijfsleven werken we samen aan verduurzaming van bedrijventerreinen. In Veenendaal in 2025 zijn er tenminste 5 projecten gestart die een substantiële bijdrage leveren aan de transitie van Duurzaam Veenendaal.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2024 hebben we een samenwerkingsovereenkomst (Green Deal) getekend met ons bedrijfsleven. Daaruit zijn een aantal nieuwe initiatieven gestart op de bedrijventerreinen. In Nijverkamp hebben we het project Werklandschappen van de Toekomst dat bedrijven verleidt om meer klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Op de Compagnie is op initiatief van een aantal bedrijven gekozen voor een nieuwe groeninrichting waarbij toename van biodiversiteit en werkplezier centraal staan. De BOV pakt met een stichting zelf het beheer en de omvorming naar meer natuurlijk groen op de bedrijventerreinen op.

Ook op het gebied van energie zijn nieuwe initiatieven gestart. Zo zijn er subsidies verkregen om de haalbaarheid van een miniwarmtenet op bedrijventerreinen en de toepassing van een energiemanagementsysteem op bedrijfsterreinniveau te onderzoeken. En onlangs is het Lokaal Energieteam Bedrijven opgericht die bedrijven pro-actief gaat benaderen met ondersteuning op het gebied van netcongestie, energiebesparing en energie-opwek.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.b. Veenendaal wil zich inzetten voor het waardebehoud van grondstoffen en materialen door het vrijkomende 'huishoudelijke afval' op een doelmatige wijze in te zamelen en zo weer in te zetten als grondstof.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.b.1. In 2025 wordt 75% van het huishoudelijke afval gescheiden, 65% gerecycled en wordt nog maximaal 100 kilo restafval per inwoner ingezameld.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De cijfers van 2025 zijn nog niet bekend. Voor 2023 en 2024 waren deze respectievelijk 74% en 76% (scheiding); 58% en 59% (recycling); en 98 kg en 96 kg (restafval kg/inw). De verwachting is dat deze cijfers in 2025 weer iets zijn verbeterd.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.c. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk laten zijn.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.c.1. Bij het renoveren of bouwen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed is de maximale MPG-score (Milieu Prestatie Gebouwen) 0,70. Tenminste 35% van grondstoffen is hernieuwbaar en/of biobased.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De gemeente heeft in 2025 een nadrukkelijke stap gezet in circulair bouwen. Dit maakt onderdeel uit van de actualisatie van het Strategisch Vastgoedbeleid en van het nieuw vastgestelde Integraal Huisvestingsplan voor inclusieve kindcentra. Daarbij wordt bewust rekening gehouden met levensduur en de restwaarde van gebouwcomponenten en materialen. De restwaarde wordt van initiatief, oplevering tot ingebruikname in het project meegenomen, zodat duurzame keuzes al in een vroeg stadium worden gestimuleerd. Hierin wordt de MPG-score meegenomen als uitgangspunt voor het nieuw ontwikkelen en renoveren van gemeentelijk vastgoed. Daarnaast is in 2025 de MPG-score meegenomen in de aanbesteding van diverse nieuwe ontwikkelingen. Circulair afschrijven wordt, conform de nota afschrijving- en activabeleid 2025, toegepast op nieuwe vastgoedontwikkelingen.

Maximale circulariteit is het uitgangspunt, waarbij op projectniveau de restwaarde wordt bepaald.

II.c.2. Voor de aanleg en het beheer van de openbare ruimte wordt de MKI-waarde als gunningscriterium gebruikt volgens de methodiek van de Beste Prijs/kwaliteitverhouding (BPKV). Aanbiedingen met een lage MKI-waarde scoren beter.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In overleg is ervoor gekozen om de Milieukostenindicator eerst in enkele projecten als pilot toe te passen zodat de benodigde kennis en ervaring kan worden opgebouwd voordat het in alle projecten wordt toegepast. In Kwartaal 4 van 2025 heeft gemeente Veenendaal het Koersdocument Circulair denken, regionaal doen van Alliantie Cirkelregio Utrecht ondertekend. Eén van de speerpunten in dit Koersdocument is het inzetten van de Milieukostenindicator in projecten. Provincie Utrecht is hier ook bij betrokken en zorgt voor een set aan handvatten en financiën waarmee ook wij als gemeente in 2026 concreet aan de slag kunnen met het toepassen van de Milieukostenindicator in onze projecten.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.d. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.d.1. Door gerichte wijkacties en gemeente brede communicatie, helpen we in 2025 ten minste 200 slecht geïsoleerde woningen in Veenendaal aan isolatiemaatregelen.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2025 zijn via de Veense Isolatie Actie in totaal 88 woningen voorzien van isolatiemaatregelen aan de gebouwschil. De belangrijkste oorzaak van het niet halen van het doel is het faillissement van uitvoeringspartner *Winst uit je woning*, kort na de start van een grootschalige communicatiecampagne in september 2025. Daardoor zijn de effecten van de campagne in 2025 beperkt gebleven.

Verder zijn in 2025 bij circa 400 woningen van Veenvesters kleine energiebesparende maatregelen uitgevoerd via de energiebrigade. Veenvesters ontving hiervoor een bijdrage van de gemeente. Deze maatregelen dragen bij aan energiebesparing, maar tellen niet mee als isolatie van de gebouwschil. De voortgang wordt daarom als 'oranje' beoordeeld, we verwachten in 2026 een inhaalslag te maken nu de uitvoeringspartner een doorstart heeft gemaakt.

II.d.2. Van de overeenkomstig het programma ENV opgestelde buurtuitvoeringsplannen: zijn er 2 in de uitvoeringsfase en worden 2 plannen opgesteld. Tenminste 2 initiatieven om aardgas te besparen en op langere termijn uit te faseren worden actief.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Voor Dragonder-Oost en bedrijventerrein Faktorij en de Vendel zijn buurtuitvoeringsplannen vastgesteld en in uitvoering. Voor drie buurten wordt momenteel een plan opgesteld: Dragonder-Zuid en omgeving, Petenbos en Schepenbuurt. Voorbeelden van initiatieven die gestart zijn om aardgas te besparen en/of uit te faseren zijn de start van de aanleg van het warmtenet in Engelenburg en de start van een onderzoek naar mini-warmtenetten op de Faktorij en de Vendel.

II.d.3. We zetten in op de reductie van het aardgasgebruik en de inzet van duurzaam opgewekte (lokale)energie in al ons vastgoed en in de openbare ruimte. In 2025 is het energiegebruik van ons vastgoed in beeld en ligt er een energie-reductieplan.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Het energieverbruik (gas en elektra) dat we meten voor de CO2 prestatieladder komt in 2025 hoger uit dan het jaar ervoor. Dit komt vooral door toevoeging van een aantal panden en het (preciezer) meenemen van energiegebruik van openbare verlichting. Het elektriciteitsverbruik stijgt meer dan het gasverbruik stijgt, wat laat zien dat we meer zijn gaan elektrificeren. Eind 2025 is een energiecoördinator aangesteld die de komende jaren energiebesparing door 'quick wins' gaat realiseren. Voor de langere termijn hebben we gewerkt aan een Routekaart Verduurzaming Vastgoed die in 2026 naar de raad gaat voor besluitvorming. En we hebben de aansluiting bij het Energie WEB voorbereid, waarmee we meer en beter kunnen inzetten op de inkoop van lokale/regionale duurzame energie.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.e. Netcongestie stagneert de energietransitie. Met bedrijven of inwoners werken we samen aan oplossingen om in de blijvende behoefte van (betaalbare) energie te voorzien door een betere balans tussen vraag en aanbod te realiseren.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.e.1. In 2025 schalen we de aanpak voor Smart Energy Hubs op naar 5 bedrijventerreinen. Voor het actief inzetten op netbewuste nieuwbouw bieden we handelingsperspectief aan ontwikkelaars, bedrijven en gemeentelijke programma's voor woningbouw.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De projecten voor Smart Energy Hubs op de Factorij, de Vendel en Nijverkamp zijn voortvarend doorgezet afgelopen jaar, maar laten zien dat het vormen van groepscontracten voor bedrijven een ingewikkelde en in veel gevallen (nog) onhaalbare stap is. De aandacht is wat meer verschoven naar oplossingen 'achter de meter', dus per bedrijf. Die ontwikkeling zien we landelijk en in onze provincie ook. De oprichting van het Lokaal Energieteam Veenendaal (LEV) speelt hierop in. Dit team van energie-experts maakt energieplannen voor individuele bedrijven, maar blijft ook werken aan collectieve kansen. Het LEV is een gezamenlijke aanpak van de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal (BOV) en gemeente, ondersteund door de provincie en Regio Foodvalley. We hebben hiermee een krachtig vehikel neergezet voor verduurzaming van bedrijven(terreinen) voor ten minste de komende 5 jaar. Daarnaast heeft de BOV subsidie gekregen voor haalbaarheidsonderzoek naar kleine warmtenetten op de Factorij en de Vendel én voor een onderzoekstraject naar systeemintegratie op bedrijventerreinen.

Voor netbewuste nieuwbouw hebben we een handreiking netbewuste nieuwbouw ontwikkeld en verspreid onder ontwikkelaars en andere belanghebbenden. Verder is het puntensysteem aangepast om ontwikkelaars te motiveren om netbewuste maatregelen te nemen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.f. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en groene klimaatbestendige leefomgeving met een robuust en gevarieerd aanbod van groen en water.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.f.1. We leggen de basis voor een integraal groenbeleid met een duidelijke visie op de hoofdgroenstructuur van Veenendaal. Daarom integreren en actualiseren wij ons bestaande, versnipperde groenbeleid, en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De basis voor een integraal beleid is in ontwikkeling, zo is er voor de omgevingsvisie een integrale geactualiseerde hoofdgroenstructuurkaart gemaakt. De bestuurlijke besluitvorming van de omgevingsvisie heeft niet plaatsgevonden.

II.f.2. We brengen de huidige situatie op deze indicatoren in beeld en stellen op basis van deze 0-meting onze opgave vast in een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie van het programma Groen en Klimaatbestendig.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Er wordt gewerkt aan het in beeld brengen van de 0-situatie voor veel indicatoren voor klimaatadaptatie. Daarnaast werken we aan een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Deze bevat al wel algemene maatregelen. De 0-metingen moeten uitwijzen of we daarnaast nog extra moeten inzetten op specifieke klimaateffecten of gebieden.

II.f.3. Langdurige droogte en hevige neerslag leidt in 30% van de gemeente niet tot structurele schade aan groen, vitale en kwetsbare functies, infrastructuur en bebouwing.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Er is een start gemaakt met het in beeld brengen van vitale en kwetsbare functies en de impact van klimaatextremen op deze functies, infrastructuur, bebouwing en groen. Er is nu al een overzicht van een groot deel van de vitale en kwetsbare functies. De locaties met hoogste risicoprofiel zijn in kaart gebracht. Deze lijst zal komende jaren worden aangevuld. Op basis van deze gegevens wordt in 2026 verder gerekend aan deze risico's.

II.f.4. In 2025 zijn er schaduwrijke verblijfsplekken op 600 meter van ieder huishouden; ligt 20% van de fiets- en wandelroutes en verblijfsplekken in de schaduw; is 7% van alle horizontale en verticale oppervlakten warmte werend of verkoelend.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Voor Veenendaal is via openbare data in beeld welke plekken wel en niet voldoen aan de 300-regel: openbaar toegankelijke schaduwrijke verblijfsplekken binnen 300 meter van de woning. Voor 600 meter wordt dit niet in beeld gebracht.

Wat betreft schaduw op fiets en wandelroutes zijn de percentages ook bekend voor heel Veenendaal. Alle wijken voldoen aan dit criterium. De wijk met verreweg het laagste percentage is Noordoost (27 procent). Dit is te wijten aan het hoge aandeel nieuwbouw met veel verharding en onvolwassen begroeiing.

De percentages van oppervlakten die warmtewerend of verkoelend zijn gebouwd zijn nog niet in beeld, een landelijke systematiek hiervoor ontbreekt nog. We werken wel verder aan de borging van klimaatadaptatie, waaronder regels voor warmtewerende en verkoelende oppervlakken, via ons programmaplan Groen, Water en Klimaat.

Thema III: Het beheer van de stad

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.a. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. De infrastructuur is van goede kwaliteit en de openbare ruimte biedt voldoende aantrekkelijke groene ruimte met plekken om te spelen, te sporten, te ontspannen en te ontmoeten.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.a.1. De openbare ruimte duurzaam en milieuvriendelijk onderhouden. In de winkelcentra en op de begraafplaats beheren wij de wegen en het groen op A-niveau in de rest van Veenendaal op B-niveau.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

Over het jaar genomen voldeed 91,4 % van het areaal dat op B niveau onderhouden moet worden aan het voorgeschreven kwaliteitsniveau. Dit valt binnen de 10% afwijking die toegestaan is.

In 3 van de 13 meetperioden werd de 10% afwijking overschreden met maximaal 1,4 %. In deze periode voldeed een klein deel van het areaal niet aan het voorgeschreven kwaliteitsniveau.

Over het jaar genomen voldeed 86,1 % van het areaal dat op A niveau onderhouden moet worden aan het voorgeschreven kwaliteitsniveau. Dit valt niet binnen de 10% afwijking die toegestaan is. Dit is inherent aan het werk. Het seizoen is van grote invloed op de groeiomstandigheden. Vanaf mei/juni/juli is er een toename in de groei te zien. Vaak ontbreekt het door de vakantieperiode in deze tijd aan capaciteit. Mocht het een hete droge zomer worden dan valt het mee. Maar vaak is er ook een natte periode in deze tijd.

III.a.2. Samen met de bewoners de in 2025 geplande BOSS-plekken in de stad inrichten, waar we elkaar kunnen ontmoeten en veilig kunnen bewegen, spelen en sporten. De plekken zijn circulair, groen, aantrekkelijk en klimaatbestendig ingericht.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2025 zijn veel BOSS-plekken aangelegd, onder andere een grote BOSS-plek in het Franse Gat en in het Dragonderpark. Andere geplande BOSS-plekken voor 2025 zijn nog niet uitgevoerd. Vanwege beperkte capaciteit en een uitgebreid participatieproces loopt de planning uit. Naar verwachting worden deze plekken in 2026 gerealiseerd.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.b. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk te laten zijn

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.b.1. Voor het beheer en onderhoud van de openbare inrichting en het gemeentelijk vastgoed ontwikkelen we een vaste set met verduurzamingsmaatregelen die wordt toegepast in de projecten.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De set verduurzamingsmaatregelen moet een plek krijgen in het nieuwe IVOR. Vooruitlopend op het nieuwe IVOR zijn er natuurlijk wel verschillende dingen die we doen, al zijn die veelal niet voor circulair... zoals het toepassen van grasbetontegels bij haaksparkeren, het versneld verleden van de openbare verlichting. Ook zijn we aan het onderzoeken hoe we MKI een plek kunnen geven in onze projecten.

Voorbeelden van verduurzamingsmaatregelen die in de projecten zijn opgestart betreffen op dit moment vooral de eisen die worden gesteld aan het verwerken van vrijkomende materialen (circulair slopen) en het hergebruik van asfalt en betonpuin

Verder zijn er natuurlijk dingen die we al heel lang doen: we werken volgens de duurzaamheidseisen van moederbestek.nl van bouwcriculair. Zij schrijven voor in welke mate materiaal uit hergebruikt materiaal moet bestaan. Die percentages worden regelmatig naar boven bijgesteld zodat de markt uitgedaagd wordt maar doelen wel realistisch zijn. Vb. beton bestratingsmateriaal bestaat voor 15% uit hergebruikt materiaal.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.c. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.c.1. We actualiseren ons vastgoedbeleid en verwerken in dit beleid onze routekaart voor de verduurzaming van ons vastgoed richting 2050, we koppelen hieraan een uitvoeringsplan.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2025 is aangevangen met de actualisatie van het Vastgoedbeleidplan. Met het ontzorgingsprogramma Verduurzaming maatschappelijk vastgoed van de Provincie Utrecht is een duurzame routekaart gemaakt die hiervan onderdeel uit gaat maken. Het geactualiseerde Vastgoedbeleidplan wordt parrallel aan de Kadernota 2027 voorgelegd ter besluitvorming.

III.c.2. We laten de laadinfrastructuur meegroeien met de groei van het elektrisch vervoer. Conform de EV-outlooks willen we in 2030 ruim 1600 (semi)publieke laadpunten hebben en 27 snellaadpunten.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

De groei van de laadinfrastructuur is in 2025 volgens planning verlopen. Wel alvast een doorkijk naar 2026. Per 1 juli 2026 is het niet meer mogelijk nieuwe aansluitingen op het

laagspanningsnet te krijgen voor laadpalen. We zullen onze doelen en ons beleid hierop moeten aanpassen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.d. Veenendaal beheert haar Vastgoed duurzaam.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.d.1. We beheren ons vastgoed op een redelijk conditieniveau op basis van het meerjarenonderhoudsplan. Bij vervangingen aan installaties kiezen we voor die technieken waarbij de totale levensduurkosten zo laag mogelijk zijn.

Inhoud en Planning (indicator)

Inhoud en Planning (toelichting)

In 2025 is aangevangen met de actualisatie van het Vastgoedbeheerplan. Het kwaliteitsniveau voor het beheer van maatschappelijk vastgoed is conform de doelstelling NEN 6727 conditie 3. Met het ontzorgingsprogramma Verduurzaming maatschappelijk vastgoed van de Provincie Utrecht is een duurzame routekaart gemaakt die hiervan onderdeel uit gaat maken. Ook is gestart met de actualisatie van de meerjarenonderhoudplannen naar duurzame meerjarenonderhoudplannen. Het geactualiseerde Vastgoedbeleidplan wordt parallel aan de Kadernota 2027 voorgelegd ter besluitvorming. Het geactualiseerde Vastgoedbeheerplan wordt parallel aan de Kadernota 2027 voorgelegd ter besluitvorming.

Verbonden partijen

Omschrijving (toelichting)

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit programma:

- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU);
- Duurzame Energie Veenendaal-oost BV (DEVO);
- Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO);
- Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV);
- Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU);
- Stichting Ontmoetingshuis;
- Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Financiële programmarealisatie 2025 (bedragen x € 1.000)

Excel-tabel

Programma 1 Fysieke Leefomgeving

	Primitief	Raming 2025 Na begrotingswijziging	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten	44.407		62.312	-1.124
Baten	34.040		49.628	11.245
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-10.367		-12.684	10.120
Toevoeging aan reserve	224		4.564	-10.648
Onttrekking aan reserve	3.367		9.980	2.180
Gerealiseerd resultaat	-7.224		-5.616	1.652

Toelichting op de financiële programmarealisatie (bedragen x € 1.000)

Omschrijving (toelichting)

Ten opzichte van de in de decemberwijziging 2025 aangepaste begroting, zijn de grootste afwijkingen:

Excel-tabel

Taakveld	Afwijkingen 2025	V/N
Afval	716	V
Milieubeheer	2.049	V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	84	V
Parkeerbelasting	289	N
Parkeren	282	V
Riolering	286	N
Verkeer en vervoer	585	V
Wonen en bouwen	5.434	V
Ruimte en leefomgeving	56	V
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.689	V
Begraafplaatsen en crematoria	228	N
Overige verschillen	29	V
Afwijkingen programma Fysieke leefomgeving voor reserve mutatie	10.121	V
Waarvan verrekening met reserve	-8.468	N
Totaal afwijking programma Fysieke leefomgeving na reserve mutatie	1.652	V

Omschrijving (toelichting)

Afval (voordeel € 716.000 geheel ten gunste van de reserve)

Het voordeel op afval is als volgt te verklaren:

- Vergoedingen uit kwartaal 4 van 2024 moesten door een systeemwijziging in 2025 worden verantwoord (voordeel € 166.000);
- Hogere afvalvergoeding voor de inzameling van papier (voordeel € 151.000);
- Voordeel op de afvalstoffenheffing, door groei aantal huishoudens (voordeel € 77.000);
- Lagere kosten AVU door lagere gerealiseerde hoeveelheden afval (voordeel € 313.000);
- Voordeel diensten derden doordat er minder opdrachten nodig waren (voordeel € 31.000);
- Hogere aanneemsom ACV als gevolg van hogere verwerkingstarieven (nadeel € 80.000);
- Diverse kleinere afwijkingen (voordeel € 58.000).

Het saldo op het taakveld afval wordt verrekend met de reserve afval.

Milieubeheer (voordeel € 2.049.000, waarvan € 762.000 resultaatbestemming)

Verduurzamingsbudgetten (voordeel € 762.000, Resultaatbestemming)

Deze middelen zijn nodig voor de uitvoering van concrete duurzame vastgoedprojecten (Programma energieneutraal Veenendaal + MOP + besluit renovatie gemeentehuis). De volgende projecten zijn in voorbereiding, de duurzame renovatie van het gemeentehuis, duurzame levensduur verlengende renovatie van de gemeentelijke gymzalen, duurzaam planmatig onderhoud aan cultuurfabriek, verduurzaming van het zwembad. Voorgesteld wordt om dit mee te nemen in de resultaatbestemming voor 2026.

Milieuzaken algemeen (nadeel € 141.000)

Binnen Milieuzaken algemeen is in 2025 sprake van een overbesteding van circa € 141.000, vooral door hogere inzet van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) dan gecontracteerd. Uit de eindafrekening blijkt dat meer uren zijn ingezet dan eerder voorzien, ondanks dat gedurende het jaar al aanvullend budget is toegevoegd vanwege de structureel hogere vraag naar milieutaken en toezicht.

Hoewel de nieuwe, toekomstige ODU naar verwachting lagere kostprijzen hanteert, blijft de onderliggende urenbehoefte onverminderd hoog. In 2026 wordt daarom bezien of het beschikbare budget aansluit bij de feitelijke inzet.

Programma ENV (voordeel € 1.295.000, ten gunste van de reserve meerjarige middelen)

Op de post van het programma 'EnergieNeutraal Veenendaal' (Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal) is het totaal van de middelen voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld (Project). Op deze post moeten de inkomsten en de uitgaven samen gezien worden. Het saldo van het programma wordt gestort in de reserve meerjarige middelen zodat het in 2026 weer opnieuw beschikbaar komt. Zoals vermeld in de Raadsinformatiebrief 'Programmaplan Energie 2026-2030' is het programmaplan Energietransitie 2026-2030 Veenendaal vastgesteld waarbij rekening is gehouden met dit resterende budget eind 2025.

Opgave Duurzaam Veenendaal/Programma Circulariteit (voordeel € 206.000, ten gunste van de reserve meerjarige middelen)

Binnen de opgave Duurzaam Veenendaal vallen de programma's Circulair en Groen, Blauw en Klimaat. Met ingang van 2024 zijn in de begroting middelen voor duurzaamheid beschikbaar gesteld om de duurzaamheidsdoelen te bereiken. In 2025 is veel aandacht besteed aan de doorontwikkeling van de programmatische aanpak en de werving van personeel. Het is echter pas eind 2025 gelukt daadwerkelijk invulling te geven aan de vacatures. Hierdoor is er minder capaciteit besteed aan de daadwerkelijke acties die nodig zijn voor deze doelen. De resterende middelen ad € 200.000 (programma circulariteit) worden overgeheveld naar 2026 via de reserve meerjarige middelen en in 2026 weer ter beschikking gesteld ten gunste van de opgave Duurzaam Veenendaal zodat deze middelen in 2026 kunnen worden ingezet voor maatregelen om de doelen voor 2030 voor deze programma's te realiseren.

Duurzaamheid (nadeel € 55.000)

Door een administratieve fout is ten onrechte een bedrag van ruim € 100.000 afgeraamd van de ecl werken door derden. Dit betreffen echter (personeels)kosten uit een niet ingevulde functie vanuit het programma circulariteit die verwerkt hadden moeten worden via de vrijval. Dit levert nu een nadeel op dit taakveld op van € 55.000.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie (voordeel € 84.000)

Bij het gedeelte van Wijkservice is sprake van een voordeel bij de diensten van IW4 vanwege ziekte (voordeel van € 58.000). De kosten voor materieel (Team Wijkservice) vallen in totaal € 26.000 lager uit door diverse kleine verschillen (voordeel op onderhoudscontracten, belastingen en verzekeringen).

Parkeerbelasting (nadeel € 289.000 ten laste van de reserve)

Er is vanaf de invoering van handhaving met de scanauto begroot met een sterk opgaande lijn in het uitschrijven van naheffingen. Dit is eerder afgevlakt dan verwacht waardoor het resultaat lager uitvalt dan begroot. Dit heeft een direct verband met een gestegen betalingsbereidheid. Dit levert een nadeel op van € 188.000.

Er is geen onderscheid meer tussen parkeerabonnementen en parkeervergunningen. Voorheen was het in de garage een abonnementen op straat een vergunning. Er zijn minder vergunning in de parkeergarages verkocht dan vooraf begroot. Per saldo een nadeel van € 101.000.

Het saldo (exclusief resultaatbestemming) is verrekend met de reserve Parkeren.

Parkeren (voordeel € 282.000 ten gunste van de reserve)

Bij de decemberwijziging is er een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld voor het actualiseren van het parkeerplan. Omdat het budget pas in december beschikbaar is gesteld, zijn hier in 2025 nog geen kosten voor gemaakt. Voorgesteld wordt om dit bedrag van € 50.000 naar 2026 over te hevelen. Verder is er minder onderhoud gepleegd dan voorzien, wat een voordeel oplevert van € 56.000. De post diverse kosten en beheerskosten samen leveren een voordeel op van € 124.000. Beheerposten als de afname van meldkamerdiensten, de inzet van ons inningkantoor en het gebruik van heldeskservice voor de parkeervergunningen zijn lager uitgevallen dan verwacht. Er zijn wat kleinere posten (verzekeringen, belastingen, diverse kosten) samen een voordeel van € 52.000.

Riolering (nadeel € 286.000)

Het resultaat wordt veroorzaakt door de volgende grotere afwijkingen:

Elektriciteit: (voordeel € 147.000)

Tijdens de energiecrisis enkele jaren geleden is er Veenendaal-breed een nieuwe aanbesteding geweest voor meerjarige stroomafname. Door de crisis was daarin de stroomprijs zeer hoog. Deze prijzen zijn meerjarig in de begroting gekomen, terwijl de daadwerkelijke stroomkosten inmiddels veel lager zijn. Bij de volgende programmabegroting wordt dit aangepast. Enerzijds zijn de termijnbedragen lager dan begroot (€ 84.000), en anderzijds hebben we geld ontvangen door vele correcties bij Vattenfall uit de voorgaande jaren (incidenteel voordeel € 63.000). Dit zal met de begroting weer aangepast worden. Bij de programmabegroting 2027 zal opnieuw naar de meerjarige raming worden gekeken.

Reiniging rioleringen: (nadeel € 130.000)

Nadeel op reiniging rioleringen: voorgaande jaren waren de werkelijke kosten lager dan begroot. In 2025 trof men echter zeer veel vervuiling in het riool aan. Dit leidde tot hogere slibverwerkingskosten maar zorgde vooral voor veel kosten door vertraging in de uitvoering.

Plannen en programma's: (voordeel € 352.000)

Er is minder geld voor de afkoppeling van regenwater ingezet. Voorgesteld wordt om het niet gebruikte deel (€ 115.000) als resultaatbestemming op te nemen ten gunste van de reserve meerjarige middelen geormerkt voor riool. Dit loopt niet via de voorziening omdat dit geen onderdeel is van regulier onderhoud. Daarnaast is er een overschot op de budgetten voor derden. Dit komt doordat er niet het gehele jaar invulling is kunnen geven aan het maken van plannen. Dit levert een voordeel op van €352.000.

Rioolbeheer: (voordeel € 541.000)

Bij rioolbeheer levert de afschrijving en rente MIP een voordeel op van € 470.000. Afgelopen jaren is geschoven met de planning van een aantal projecten. Hierdoor lijkt het alsof er geld over is. Dit geld is echter gereserveerd voor een aantal projecten in het MIP. Ook de afschrijvingen leveren een voordeel op van € 71.000. Het afsluiten van investeringen uit voorgaande jaren blijft achter, waardoor er nu een tijdelijk voordeel ontstaat omdat er nog niet op wordt afgeschreven.

Heffing rioolrecht (nadeel € 30.000):

Er is sprake van een kleine afwijking.

Diverse kleinere posten (voordeel € 209.000)

Een aantal middelgrote afwijkingen waaronder straatkolken, grondwatertaken, programma Groen, Blauw en Klimaat en vervanging rioolpompen leveren samen een voordeel op van € 209.000.

Overige verschillen (voordeel € 7.000)

Voorziening riolering (nadeel € 1.382.000)

Na verwerking van de personeelskosten, de kwijtscheldingen en het voordeel uit het BCF (Btw Compensatie Fonds) is per saldo € 1.382.000 toegevoegd aan de voorziening riolering. De BCF wordt extra-comptabel berekend, waardoor het voordeel op de BCF ook extra-comptabel verwerkt wordt.

Verkeer en vervoer (voordeel € 585.000, waarvan € 376.000 Resultaatbestemming)

Onderhoud technische installaties (voordelig € 62.000)

In 2025 is er onder andere aan het onderhoud van de verkeersregelininstallaties minder uitgegeven doordat deze nog niet allemaal vervangen zijn naar intelligente verkeersregelininstallaties (iVri's). Onderhoud van deze iVri's is duurder dan het onderhoud van de oude. Daarnaast waren er minder storingsen en schades aan de technische installaties in de openbare ruimte in 2025. Hierdoor is er € 62.000 minder uitgegeven dan begroot.

Beheer openbare ruimte door ACV (voordelig € 28.000)

Door storingsen aan machines en minder capaciteit door ziekte is er in 2025 minder inzet gepleegd op het vegen en reinigen van de openbare ruimte. Op gladheidsbestrijding was er door de weersomstandigheden in 2025 meer inzet benodigd dan begroot. Per saldo is hierdoor € 28.000 minder uitgegeven dan begroot.

Fysieke maatregelen vergroten verkeersveiligheid (voordeel € 266.000, resultaatbestemming)

Vanuit de tweede bijdrageregeling van het Rijk in het kader van de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid, is een rijksbijdrage van maximaal 50% voor uitsluitend infrastructurele verbetermaatregelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van extra projecten. Deze extra verkeersveiligheidsprojecten zullen grotendeels in 2026 en 2027 worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om de hiervoor nog niet uitgegeven eigen beschikbare middelen, afgerond € 266.000, over te hevelen naar 2026.

Technische voorzieningen openbare ruimte (voordeel € 60.000, resultaatbestemming)

In de tweede bestuursrapportage 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld om de technische problemen met de bikescouts in Veenendaal West op te lossen. In het laatste kwartaal is nader onderzoek gedaan naar de benodigde revisie, wat meer tijd heeft gekost dan vooraf was ingeschat. De werkzaamheden zullen daarom in de eerste helft van 2026 worden uitgevoerd, waardoor voorgesteld wordt € 60.000 over te hevelen naar 2026.

Rente (voordeel van € 105.000)

Er is een voordeel op de rente van € 105.000 (met name bij wegen, straten en pleinen)

VCP (voordeel 50.000, resultaatbestemming)

Wat betreft de resultaatbestemming van € 50.000, in 2025 zouden wij starten met het Verkeers Circulatie Plan (VCP.) In 2025 hebben we dit project voorbereid en offerte opgevraagd. Helaas is het niet gelukt om de opdracht in 2025 nog te verlenen en starten, omdat de offerte niet volledig was.

Overig verkeer en vervoer (voordeel € 14.000)

Daarnaast is er sprake van een voordeel van € 14.000. Dit voordeel zit in de hogere leges en de posten diverse kosten en fietsenstalling.

Wonen en Bouwen (voordeel € 5.434.000 waarvan € 1.224.000 resultaatbestemming)

Groei & bloei (voordeel € 917.000, resultaatbestemming)

Van het budget voor de Groei & Bloei opgave resteert eind 2025 nog € 917.076. Dit komt omdat het zetten van stappen in deze opgave afhankelijk is van de stappen die met de regio-gemeenten, provincies en waterschap gezet worden. Voor de mogelijke gebiedsontwikkeling bij De Klomp zijn op 15 december 2025 in het bestuurlijk overleg (tussen provincies Utrecht en Gelderland, gemeenten Renswoude, Ede en Veenendaal en het waterschap Vallei & Veluwe) afspraken gemaakt om te onderzoeken of en hoe het gebied bij De Klomp ontwikkeld kan worden, hierbij is afgesproken dat de gemeente Veenendaal hiervoor € 200.000 bijdraagt. De verdere afspraken komen in het op te stellen plan van aanpak. Naast de ontwikkeling van de Klomp zijn ook de ontwikkelingen van Groen Groeit Mee, Economische ontwikkeling, de Spoorzone en mogelijk De Nieuwe Meent zeer relevant voor de toekomst van Veenendaal. Voorgesteld wordt de incidentele middelen die in 2025 resteren op het budget van deze opgave via de resultaatbestemming te storten in de reserve meerjarige middelen en in de aankomende jaren opnieuw beschikbaar te stellen voor de verdere uitvoering van de opgave Groei&Bloei en de Economie van de Toekomst (Savelberg).

Project verkabeling hoogspanningslijn (nadeel € 216.000 ten laste van de bestemmingsreserve Verkabeling hoogspanning)

Dit nadeel op deze post moet bezien worden met de even zo grote onttrekking aan de bestemmingsreserve Verkabeling hoogspanning. Deze reserve dient ter dekking van de kosten van de verkabeling.

Startersleningen (voordeel € 47.000, resultaatbestemming)

Binnen het budget voor startersleningen resteert in 2025 een voordeel van circa € 47.000. De gemeente stelt voor startersleningen middelen beschikbaar aan het SVN, dat de leningen verstrekt; de gemeente draagt in de eerste jaren de kapitaallasten, terwijl starters pas later rente en aflossing betalen, waardoor uiteindelijk (een deel van) de gemeentelijke lasten worden gedekt en middelen vrijkomen voor nieuwe leningen.

Het voordeel in 2025 ontstaat door lagere rentelasten voor de gemeentelijke financiering dan geraamd en doordat op de rekening-courantpositie bij SVN meer rente is ontvangen vanuit lopende leningen dan is betaald. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de reserve Startersleningen en Blijversleningen, zodat het inzetbaar blijft voor toekomstige starters- en blijversleningen.

Volkshuisvesting (voordeel € 265.000, resultaatbestemming)

Bij Volkshuisvesting resteert in 2025 een bedrag van circa € 265.000. Een deel hiervan, ongeveer € 153.000, betreft middelen die bestemd zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak Goed Verhuurderschap. Deze middelen zijn in 2025 niet tot besteding gekomen wegens capaciteitsproblemen, omdat de werkzaamheden nog niet zijn gestart en in 2026 verder worden opgepakt is er voorgesteld om deze middelen te bestemmen. Daarnaast is er sprake van een onderbesteding van circa € 112.000, die deels bestemd is voor versterking binnen het team Ruimtelijke Processen. De uitvoering daarvan is programmatisch doorgeschoven naar 2026. Omdat het hier gaat om incidentele middelen die samenhangen met de wettelijke taken en de benodigde personele inzet binnen Volkshuisvesting, wordt voorgesteld een bedrag van circa € 265.000 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026 en opnieuw beschikbaar te stellen, zodat de geplande werkzaamheden in het komende jaar volledig kunnen worden uitgevoerd.

Bouwleges (voordeel € 400.000 ten gunste van de egalisatiereserve)

In het laatste kwartaal van 2025 zijn een bovengemiddeld aantal grote omgevingsvergunningen voor grootschalige woningbouwprojecten aangevraagd en verleend. Hierdoor zijn de legesinkomsten € 400.000 hoger dan begroot. Het voorstel is om dit bedrag toe te voegen aan de egalisatiereserve, omdat er een terugloop wordt verwacht de komende jaren door o.a. netcongestie.

Realisatiestimulans woningbouwprojecten (voordeel € 2.660.000)

De realisatiestimulans-uitkering moet worden toegerekend aan en verantwoord in het jaar waarin de bouw van de woning(en) gestart zijn. Voor 2025 betekent dit dat een bedrag van € 2.660.000 ten gunste van het jaar 2025 gebracht dient te worden. De daadwerkelijke ontvangst van deze uitkering zal na 2025 plaats gaan vinden.

Bovenwijkse voorziening (voordeel € 1.320.000, ten gunste van de reserve gebiedsoverstijgende investeringen)

Overeenkomstig het in 2024 vastgestelde Programma kostenverhaal en financiële bijdrage worden er ten behoeve van gebiedsoverstijgende investeringen (voorheen bovenwijkse voorzieningen) bedragen ontvangen van initiatiefnemers. Deze middelen worden gestort in de reserve gebiedsoverstijgende investeringen (voorheen reserve Bovenwijkse voorziening).

Aller Erf (voordeel € 32.000, waarvan resultaatsbestemming € 25.000)

De keuze van het scenario is geagendeerd voor de raad van februari 2026. Begin 2026 zullen nog kosten gemaakt worden in relatie tot deze scenario-schets. Voorgesteld wordt van het budget dat eind 2025 nog resteert, een bedrag ter hoogte van de nog te maken kosten (€ 25.000) over te hevelen naar 2026.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) (voordeel € 1.689.000, ten gunste van de risicoreserve grondexploitaties)

Bij de grondexploitaties over 2025 is per saldo ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van afgerond € 1.689.000.

Dit voordelige saldo wordt veroorzaakt door de onderstaande ontwikkelingen. Voor nadere duiding hiervan wordt verwezen naar het Projectenboek.

Specificatie saldo grondbedrijf 2025

	Begroot	Werkelijk	Saldo
Batige saldi			
project 90 Balkons; voordelig plansaldo	0,00	11.854,38	11.854,38
project 90 Lindewijk; voordelig plansaldo	0,00	13.217,50	13.217,50
project 90 rente boekwaarde 2025	0,00	3.782,36	3.782,36
project 1: Ontwikkelposities Veenendaal-oost; tussentijdse winstneming conform projectenboek 2026	0,00	145.425,00	145.425,00
project 2: Veenendaal-oost; tussentijdse winstneming conform projectenboek 2026	0,00	2.719.086,00	2.719.086,00
project 08: Melmseweg; tussentijdse winstneming conform projectenboek 2026	0,00	7.754,00	7.754,00
project 39: Vrijkomend Vastgoed; tussentijdse winstneming conform projectenboek 2026	0,00	4.593,00	4.593,00
project 95: Locatie Brandweer/Gemeentewerf; tussentijdse winstneming conform projectenboek 2026	0,00	214.035,00	214.035,00
project 106: Wageningselaan; tussentijdse winstneming conform projectenboek 2026	0,00	174.760,00	174.760,00
Jaarlijks initiatievenbudget	100.000,00	61.518,78	38.481,22
Totaal batig saldo 2025			3.332.988,46
Nadelige saldi			
project 12: Brouwerspoort; storting voorziening conform projectenboek 2026	0,00	133.288,00	133.288,00
project 24: Het Ambacht; storting voorziening conform projectenboek 2026	0,00	130.545,00	130.545,00
project 104 Tuinstraat; storting voorziening conform projectenboek 2026	0,00	1.380.270,00	1.380.270,00
Totaal nadelig saldo 2025			1.644.103,00
Totaal saldo 2025 grondexploitatie			1.688.885,46
Bestemming:			
Ten gunste van de risicoreserve grondexploitaties via het projectenboek 2026			3.332.988,46
Ten laste van de risicoreserve grondexploitaties via het projectenboek 2026			1.644.103,00
Totaal resultaat 2025 grondexploitaties ten gunste van risicoreserve grondexploitaties			1.688.885,46

Begraafplaats en rouwcentrum (nadeel € 228.000 ten laste van reserves)

Er zijn minder nieuwe graven uitgegeven dan waar in de begroting mee is gerekend. Het aantal nieuwe grafuitgiften neemt vanaf 2010 langzaam af. Dit is het gevolg van een toenemend percentage inwoners dat kiest voor een crematie of een graf op een natuurbegraafplaats. Hierdoor nemen de inkomsten af, terwijl de kosten aan de begraafplaats en het rouwcentrum niet afnemen. Dit zorgt voor een (structureel) exploitatietekort. Het tekort van 2025 kan nog gedekt worden uit de egaliseringsreserve begraafplaatsen. Deze reserve raakt naar verwachting in 2026 op. In 2025 zijn we gestart met een bestuurlijk traject met als doel de exploitatie te verbeteren. In 2026 wordt de raad in dit traject meegenomen.

Overige verschillen (voordeel € 29.000)

Omschrijving (toelichting)

Reservemutaties

Toevoegingen aan de reserves: nadeel € 10.648.000 In lijn met eerdere besluitvorming zijn de volgende toevoegingen aan de reserves, die afwijken van de begroting, verwerkt:

- Een storting van € 1.430.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor het programma Energietransitie.
- Een storting van € 200.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor programma's binnen de opgave Duurzaamheid Veenendaal.
- Een storting van € 115.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor het afkoppel programma riool.
- Een storting van € 50.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor het actualiseren parkeerplan.
- Een storting van € 266.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor aanpassen fysieke maatregelen verkeersveiligheid.
- Een storting van € 60.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor revisie bikescouts.
- Een hogere storting in de reserve parkeren € 61.000.
- Een storting van het resultaat op afval in de egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking van € 791.000; Het resultaat op afval totaal bestaat naast het taakveld afval nog uit kwijtscheldingen, interne doorbelasting van uren inclusief overhead en verrekening BTW.
- Een storting in de Egalisatiereserve bouwleges van € 400.000 zijnde het voordelig saldo op de bouwleges in 2025.
- Een storting in de risicoreserve grondexploitaties van € 5.954.000. (Samen gezien met de hogere onttrekking aan de risicoreserve grondexploitaties is het saldo €4.349.000).
 - Een storting van €1.320.000 in de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen voor de dekking van lasten van bovenwijkse voorzieningen.

Onttrekkingen aan de reserves: nadeel € 2.179.000. In lijn met eerdere besluitvorming zijn de volgende onttrekkingen aan de reserves, die afwijken van de begroting, verwerkt:

- Een hogere onttrekking aan de risicoreserve grondexploitaties van € 1.605.000. (Samen gezien met de storting in de risicoreserve grondexploitaties betreft is het saldo € 4.349.000)
- Een hogere onttrekking aan de egalisatiereserve begraafplaatsen van € 228.000.
- Een onttrekking aan de reserve verkabeling hoogspanning € 216.000.
 - Een onttrekking aan de reserve parkeren van € 152.000.